



# Kraków - Wzgórze Wawelskie

## Wokół Zamku i Katedry

4/K/16

Wzgórze na Pomoście Krakowskim ma charakter zrębu tektonicznego powstałego w miocenie i zbudowanego z liczących 161-155 milionów lat górnourajskich wapieni wieku oksfordzkiego. Wzgórze wznosi się na wysokość ok. 228 m n.p.m. Według badań archeologicznych ślady pierwszego osadnictwa datuje się na środkowy paleolit - około 100 tys. lat p.n.e. Jako osada położona na skrzyżowaniu szlaków handlowych szybko się rozwijała. Wawel był prawdopodobnie jednym z ośrodków władzy plemienia Wiślan. O ich legendarnych władcach - Kraku i Wandzie, mających żyć podobno w VII i VIII wieku, wspominał XIII-wieczny kronikarz Wincenty Kadłubek. W X w. ziemie Wiślan, i tym samym Kraków, weszły w skład powstającego państwa polskiego. W 1000 roku zostało utworzone biskupstwo krakowskie, czego konsekwencją była budowa katedry - siedziby biskupa. Oprócz katedry na wzgórzu istniały także inne zabudowania. Pierwsze odnalezione szczątki po budowach drewnianych pochodzą z IX wieku, a kamienne z przełomu X i XI stulecia. Na wzgórzu prowadziła droga, prawdopodobnie od strony północnej, obecnej ulicy Kanonicznej, z podgródzia zwanego „Okołem”. Obecnie na wzgórzu znajdują się dwa zabytkowe zespoły budowlane: Zamek Królewski na Wawelu oraz bazylika archikatedralna św. Stanisława i św. Wacława. Od 1978 r. Wawel wraz ze Starym Miastem, Kazimierzem i Stradomem został wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO, a w 1994 r. wraz ze Starym Miastem, Stradomem, Kazimierzem, Podgórzem, Nowym Światem i Piaskiem został uznany za pomnik historii.

**Na terenie Wzgórza Wawelskiego zaznaczono różne miejsca, stanowiące punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadane zostało pytanie. Potwierdzenie przebycia trasy polega na udzieleniu odpowiedzi i dostarczeniu ich do organizatora.**

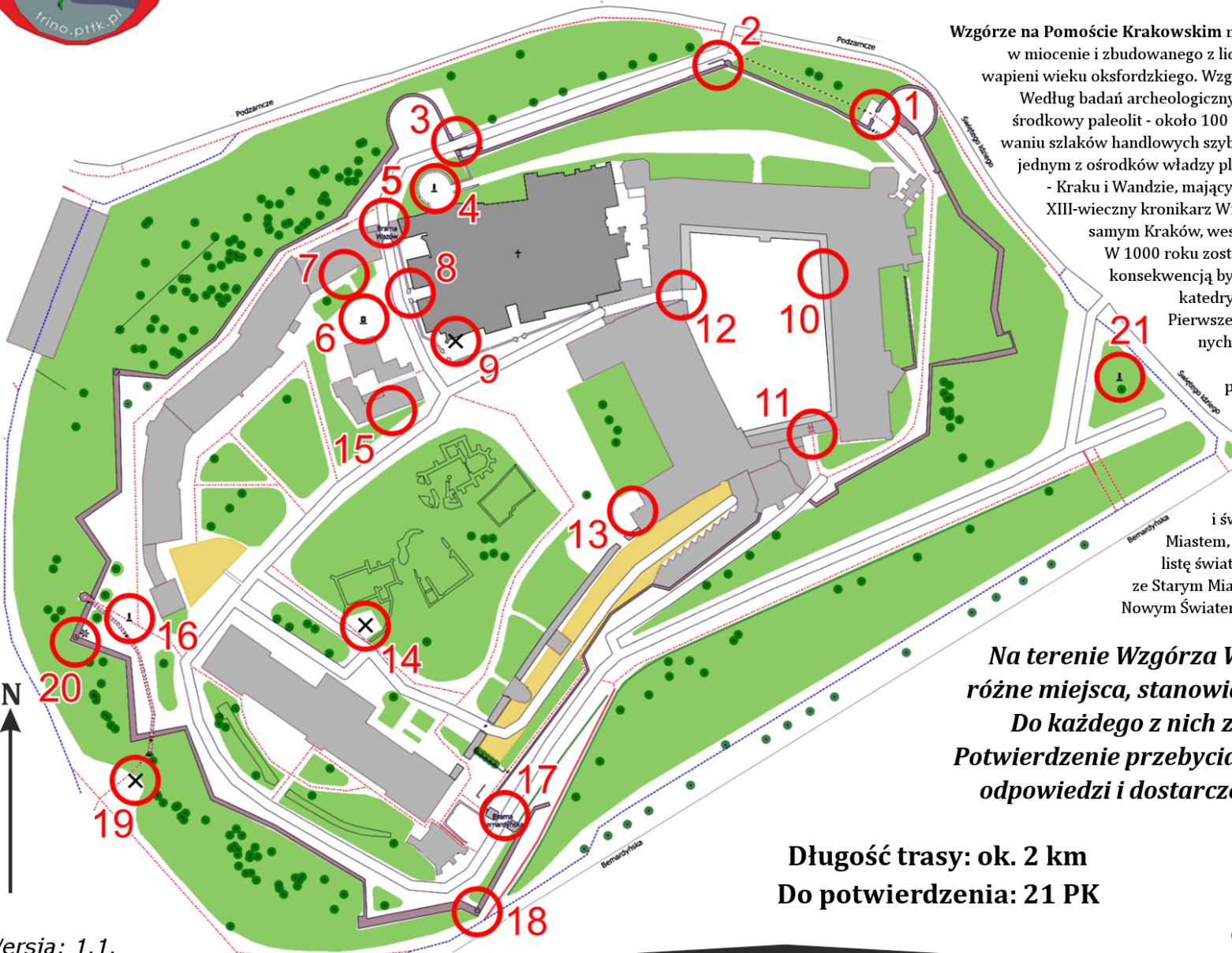
**Długość trasy: ok. 2 km  
Do potwierdzenia: 21 PK**

Aktualność: styczeń 2016 r.

Źródło mapy: [openstreetmap.org](http://openstreetmap.org)

Opracowanie: Sławomir Otąp

Wersja: 1.1.



## Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację 4/K/16

|              |  |
|--------------|--|
| <b>PK 1</b>  | Kaponiera pod Kurzą Stopką.<br><i>Ile pionowych otworów znajduje się w bramie wejściowej na kaponierę?</i>   |
| <b>PK 2</b>  | Cegiełki wawelskie - upamiętniają akcję zbierania datków na odnowienie Zamku Królewskiego (1921-1936).<br><i>Jaką ilość wpiąt odnotowano?</i>  |
| <b>PK 3</b>  | Brama Herbowa – wybudowana we wrześniu 1921 na miejscu XIX wiecznej bramy fortecznej. Ozdobiona jest dziewięcioma herbami ziem polskich, litewskich, ruskich i lennych.<br><i>W ilu poziomach umieszczone są herby?</i>  |
| <b>PK 4</b>  | Pomnik Tadeusza Kościuszki zniszczony w 1940 r., odbudowany w 1960 r.<br><i>Spółeczeństwo jakiego miasta odbudowało pomnik?</i>  |
| <b>PK 5</b>  | Brama Wazów - najstarsza z 3 bram wjazdowych prowadzących na wzgórze wawelskie wybudowana w 1591 r. sumptem Zygmunta III Wazy w miejsce gotyckiej budowli bramnej.<br><i>Jaka data widnieje na bramie?</i>   |
| <b>PK 6</b>  | Pomnik Jana Pawła II.<br><i>Kto wykonał odlew pomnika?</i>   |
| <b>PK 7</b>  | Muzeum Katedralne. Powstałe w 1978 r. w miejscu działającego od 1906 r. Muzeum Archidiecezjalnego, które decyzją kardynała Karola Wojtyły przeniesiono na ul. Kanoniczną.<br><i>Jaka jest data na tablicy obok wejścia?</i>  |
| <b>PK 8</b>  | Katedra - bazylika archikatedralna, miejsce koronacji królów Polski i ich pochówku.<br><i>Jak brzmi napis nad bramą wejściową?</i>   |
| <b>PK 9</b>  | Baldachim nad wyjściem z krypt wawelskich-granitowy cokół, na którym spoczywa baldachim pochodzący z pomnika Ottona von Bismarcka w Poznaniu, kolumny wykonane z nefrytu pochodzą z Soboru św. Aleksandra Newskiego w Warszawie, a kapitele i bazy kolumn odlano z austriackich dzieł.<br><i>Jak brzmi końcówka napisu na baldachimie „CORPORA DORMIUNT VIGILANT... (Ciała śpią, dusze czuwają)?</i> |
| <b>PK 10</b> | Dziedziniec Arkadowy Zamku.<br><i>Jaki numer widnieje na filarze (półfilarze) na parterze?</i>   |
| <b>PK 11</b> | Wyjście z dziedzińca na ogrody zamkowe.<br><i>Jaka data widnieje nad bramą?</i>  |
| <b>PK 12</b> | Brama wejściowa na dziedziniec zamkowy.<br><i>Ile ornamentów kwiatowych znajduje się w bramie od strony dziedzińca?</i>  |
| <b>PK 13</b> | Dawne kuchnie królewskie zniesione w latach 1516-1517 na wesele Zygmunta I Starego i Bony Sforzy.<br>Obecnie miejsce wystaw.<br><i>Jaki Wawel?</i>   |
| <b>PK 14</b> | Makieta przedstawiająca wzgórze wawelskie.<br><i>W jakich językach, oprócz polskiego, podane są opisy?</i>   |
| <b>PK 15</b> | Wikarówka zwana Domem Kapitulnym po Koniecpolskim lub Domem wikariuszy zamkowych.<br><i>Ile podków znajduje się w herbie?</i>  |
| <b>PK 16</b> | Kolumna postawiona w roku odzyskania niepodległości.<br><i>W którym roku ją przywrócono?</i>   |
| <b>PK 17</b> | Brama Bernardyńska – jedna z bram wjazdowych na wzgórze wawelskie. Zbudowana w czasach okupacji hitlerowskiej w miejsce bramy z mostem zwodzonym.<br><i>Jak wysokie pojazdy mogą wjeżdżać przez bramę?</i>   |
| <b>PK 18</b> | Wieżyczka wystająca z murów.<br><i>Ile otworów widnieje w wieżycie?</i>  |
| <b>PK 19</b> | Smok wawelski - legendarny smok, którego kryjówką była jaskinia zwana Smoczą Jamą. Rzeźbę dłuta Bronisława Chromego ustawiono w 1972 roku. Co kilka minut smok zjeje ogień.<br><i>Ile punktów podparcia w stosunku do głazu ma smok?</i>   |
| <b>PK 20</b> | Tablica na murze poświęcona Krakusowi księciu Polski wystawiona przez Stanisława księcia Prus Jabłonowskiego.<br><i>Kim księżę Prus był w Wojsku Polskim?</i>  |
| <b>PK 21</b> | Kamienna replika Światowida ze Zbrucza - kamiennego posągu pochodzącego z około IX-X wieku wydobytego w 1848 r. z rzeki Zbrucz na Podolu. Posąg wykonany jest z wapienia, ma wysokość 2,57 m. Od 1851 roku znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.<br><i>W którym roku odbyła się renowacja posągu?</i>  |

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: [poczta@trino.pttk.pl](mailto:poczta@trino.pttk.pl) lub za pomocą formularza.  
Przesłanie odpowiedzi oznacza wyrażenie zgody na publikację na liście osób, które przebyły TRInO.